

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความสำเร็จของการจัดการป่าชุมชน บ้านดงผาปูน ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน
ผู้เขียน	นาย นรชาติ วงศ์วันดี
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนภิญโญ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องความสำเร็จของการจัดการป่าชุมชน บ้านดงผาปูน ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดการป่าชุมชน 2) ศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการป่าชุมชน และ 3) เปรียบเทียบกระบวนการจัดการป่าชุมชนบ้านดงผาปูนกับเงื่อนไขของการจัดการป่าชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้ศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการศึกษา ทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตจากวิถีชีวิตประจำวัน การเข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน รวมไปถึงการเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ในหมู่บ้านร่วมกับชาวบ้าน โดยศึกษาข้อมูลจากชาวบ้าน เจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานรัฐและเครือข่ายการทำงาน จำนวน 175 ตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลด้วยการสำรวจภาคสนาม พบว่า กระบวนการจัดการป่าชุมชนของหมู่บ้านได้แบ่งป่าเป็น 4 ประเภทคือ 1) ป่าประเพณี โดยถือว่าเป็นบริเวณสำหรับประกอบพิธีกรรมทั้งหมดเป็นป่าประเพณี 2) ป่าขุนน้ำเป็นแหล่งน้ำสำหรับบริโภค อุปโภคและใช้ในการเกษตร 3) ป่าใช้สอยเป็นแหล่งหาอาหารและเชื้อเพลิงของชาวบ้าน และ 4) ป่าอนุรักษ์ เป็นแหล่งผลไม้และสมุนไพร ซึ่งการกำหนดขอบเขตป่าชาวบ้านใช้แนวสันเขาและร่องห้วย เป็นตัวกำหนดเขต โดยระบบการจัดการป่าชุมชนในแต่ละประเภท จะกำหนดระดับการใช้ประโยชน์จากป่า และการดูแลป่าแตกต่างกันไป สำหรับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการป่าชุมชนนั้นจำแนกเป็นปัจจัยภายใน ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของชาวบ้าน แสดงถึงศักยภาพของชุมชนในการจัดการทรัพยากร ความตระหนักและจิตสำนึก ในการใช้ทรัพยากรที่ดี และปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นจากบุคคลภายนอก หรือหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ โดยยึดลักษณะการทำงาน

อย่างมีส่วนร่วมทั้งระบบ และเมื่อเปรียบเทียบการจัดการป่าชุมชนบ้านดงผาปูนกับเงื่อนไขของการจัดการป่าชุมชนที่ประสบความสำเร็จ พบว่า มีเงื่อนไขที่นำไปสู่การจัดการที่ดี ทั้งการใช้ประโยชน์และการจัดการมีลักษณะที่แสดงออกถึงความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของทรัพยากรธรรมชาติกับคนในชุมชน และการใช้ประโยชน์จากป่ามีการทดแทนในสังคมพืช หลังจากมีการรบกวนระบบนิเวศ มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต สามารถเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการป่าชุมชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

Thesis Title	Success of Community Forest Management in Dong Pha Pun Village, Bo Kluea Tai Sub - district, Bo Kluea District, Nan Province
Author	Mr. Norachat Wongwandee
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Ajchara Wattanapinyo

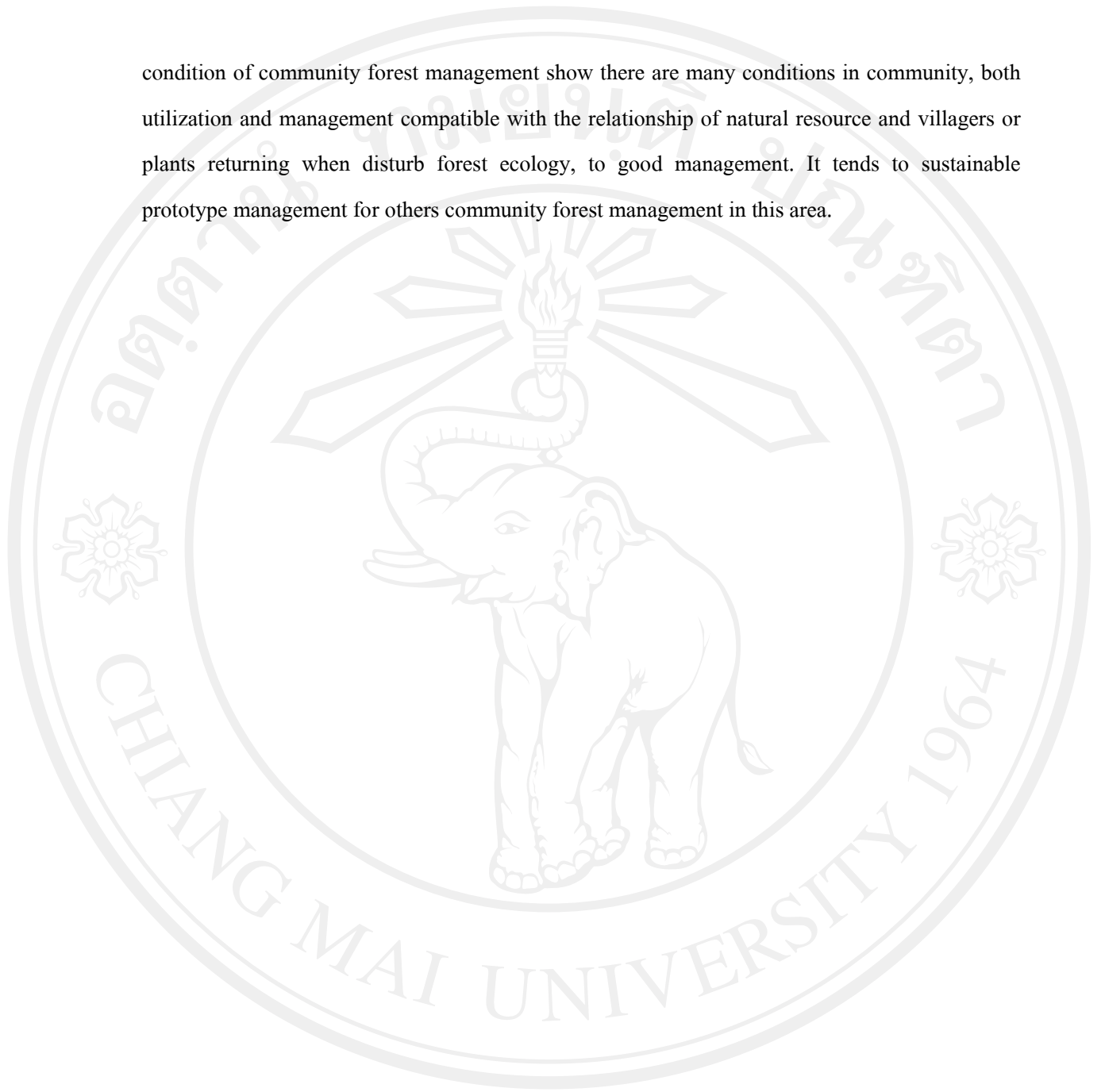
Abstract

This research is focus on Success of Community Forest Management in Dong Pha Pun Village, Bo Kluea Tai Sub - district, Bo Kluea District, Nan Province. The objectives are consists of 1) to be process of community forest management 2) to be reproduce factor of success in community forest management and 3) to compare with the accomplished condition on community forest management.

The qualitative research has been applied to find out the results with in-depth interview, observe in daily life of villages, participate in meeting of village and live with villagers. This research's populations are villagers, government officers and network about 175 samples.

The results of this study show that villagers divide forest in community to 4 types as 1) traditional forest or land for local's ceremony 2) upstream forest or water's resource for consumption and agriculture use 3) utility forest or resource of food, feed and fuel and 4) conservation forest or resource of fruits and herbs. All types used mountain ridge and river channel as boundary. Each forest type will define level of utility in forest product and forest protection method differently. The successes factors are internal factor that built up by villagers acting, its show on good potential in community's resource management, community's awareness and conscience. External factors are assistance from outsider or partnership that persists on whole system participation. Comparison between Dong Pha Pun forest management and accomplished

condition of community forest management show there are many conditions in community, both utilization and management compatible with the relationship of natural resource and villagers or plants returning when disturb forest ecology, to good management. It tends to sustainable prototype management for others community forest management in this area.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved